ΌΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 9ης Δεκεμβρίου 2010 *

Στην υπόθεση C-241/09,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το cour d'appel de Bruxelles (Βέλγιο) με απόφαση της 29ης Ιουνίου 2009, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 3 Ιουλίου 2009, στο πλαίσιο της δίκης

Fluxys SA

κατά

Commission de régulation de l'électricité et du gaz (CREG),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot, πρόεδρο τμήματος, K. Schiemann, L. Bay Larsen, C. Toader (εισηγήτρια) και A. Prechal, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: V. Trstenjak
γραμματέας: R. Şereş, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 17ης Ιουνίου 2010,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Fluxys SA, εκπροσωπούμενη από τον R. Gonne, avocat,

— η Commission de régulation de l'électricité και du gaz (CREG), εκπροσωπούμενη από τους L. Cornelis και P. de Bandt, avocats,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη M. Jacobs, επικουρούμενη από τον J.-F. De Bock, avocat,

— η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Smolek,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον L. Seeboruth,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την O. Beynet και τον B. Schima,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 28ης Σεπτεμβρίου 2010,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 1, 2 και 18, της οδηγίας 2003/55/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 98/30/ΕΚ (ΕΕ L 176, σ. 57 και –διορθωτικό– ΕΕ 2004, L 16, σ. 75), καθώς και του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) 1775/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Σεπτεμβρίου 2005, περί όρων πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου (ΕΕ L 289, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Fluxys SA (στο εξής: Fluxys), επιχειρήσεως επιφορτισμένης με τη διαχείριση του δικτύου μεταφοράς φυσικού αερίου στο Βέλγιο, και της Commission de régulation de l'électricité et du gaz (CREG) σχετικά με την απόφαση που εξέδωσε η τελευταία στις 6 Ιουνίου 2008

για τον καθορισμό των τιμολογίων μεταφοράς του φυσικού αερίου που προορίζεται να διανεμηθεί στην εθνική αγορά την περίοδο από το 2008 έως το 2011.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/55 προβλέπει τα ακόλουθα:

«Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κοινούς κανόνες που αφορούν τη μεταφορά, τη διανομή, την προμήθεια και την αποθήκευση φυσικού αερίου. Ορίζει τους κανόνες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του τομέα του φυσικού αερίου, την πρόσβαση στην αγορά, τα κριτήρια και τις διαδικασίες που ισχύουν για τη χορήγηση αδειών για τη μεταφορά, τη διανομή, την προμήθεια και την αποθήκευση φυσικού αερίου καθώς και για την εκμετάλλευση των δικτύων.»

4 Το άρθρο 2, σημείο 3, της εν λόγω οδηγίας περιλαμβάνει τον ακόλουθο ορισμό της έννοιας «μεταφορά»:

«“μεταφορά”: η μεταφορά φυσικού αερίου μέσω δικτύου αγωγών υψηλής πίεσης πλην δικτύου αγωγών προς τα ανάντη, με σκοπό την παροχή σε πελάτες, μη συμπεριλαμβανομένης όμως της προμήθειας».

5 Το άρθρο 18, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/55 ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την εφαρμογή ενός συστήματος για την πρόσβαση τρίτων στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής και στις εγκαταστάσεις [υγροποιημένου φυσικού αερίου] με βάση δημοσιευμένα τιμολόγια, το οποίο ισχύει για όλους τους επιλέξιμους πελάτες, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων προμήθειας, και εφαρμόζεται αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών του δικτύου. Τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε τα εν λόγω τιμολόγια, ή οι μέθοδοι που διέπουν τον υπολογισμό τους, να εγκρίνονται πριν τεθούν σε ισχύ από τη ρυθμιστική αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 25, παράγραφος 1, τα δε τιμολόγια αυτά και οι μέθοδοι –στην περίπτωση που μόνο μέθοδοι εγκρίνονται– να δημοσιεύονται πριν από την έναρξη ισχύος τους.»

6 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1775/2005 διευκρινίζει τα εξής:

«Τα τιμολόγια ή οι μέθοδοι υπολογισμού των τιμολογίων που εφαρμόζονται από τους διαχειριστές των δικτύων μεταφοράς και έχουν εγκριθεί από τις ρυθμιστικές αρχές δυνάμει του άρθρου 25, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/55[…], καθώς και τα τιμολόγια που έχουν δημοσιευθεί δυνάμει του άρθρου 18, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας είναι διαφανή, λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη για ακεραιότητα και βελτίωση του δικτύου και αντιπροσωπεύουν το πραγματικά καταβληθέν κόστος, εφόσον αντιστοιχεί στο κόστος αποτελεσματικού και διαρθρωτικά συγκρίσιμου διαχειριστή δικτύου και είναι διαφανές, συμπεριλαμβανομένης της κατάλληλης απόδοσης των επενδύσεων, και, όπου ενδείκνυται, λαμβάνουν υπόψη τη συγκριτική αξιολόγηση των τιμολογίων από τις ρυθμιστικές αρχές. Τα τιμολόγια ή οι μέθοδοι υπολογισμού που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό τους, εφαρμόζονται κατά τρόπο που δεν συνεπάγεται διακρίσεις.

[...]»

Το εθνικό δίκαιο όπως προκύπτει από την αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως

7 Στο Βέλγιο, η διανομή φυσικού αερίου διέπεται από τον νόμο της 12ης Απριλίου 1965 περί μεταφοράς αερίων και άλλων εμπορευμάτων μέσω αγωγών (*Moniteur belge* της 7ης Μαΐου 1965, σ. 5260). Από την αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι οι λυσιτελείς για τη διαφορά της κύριας δίκης διατάξεις κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως αυτής περιέχονταν στον εν λόγω νόμο όπως ίσχυε κατόπιν τροποποιήσεως που του επέφερε ο νόμος της 10ης Μαρτίου 1965 για την τροποποίηση του νόμου της 12ης Απριλίου 1965 περί της μεταφοράς αερίων και άλλων εμπορευμάτων μέσω αγωγών (*Moniteur belge* της 31ης Μαρτίου 2009, σ. 25173, στο εξής: νόμος για το αέριο).

8 Το άρθρο 1, παράγραφος 7 bis, του νόμου για το αέριο παρέχει τον ακόλουθο ορισμό της έννοιας «διαμετακόμιση»:

«η δραστηριότητα που συνίσταται στην πραγματοποίηση της μεταφοράς φυσικού αερίου που δεν περιλαμβάνει διανομή ή προμήθεια φυσικού αερίου στο βελγικό έδαφος».

9 Το άρθρο 15/5 quater το νόμου αυτού έχει ως εξής:

«§ 1. Ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς φυσικού αερίου, ο διαχειριστής εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου και ο διαχειριστής εγκαταστάσεων [υγροποιημένου φυσικού αερίου] υποβάλλουν ατομικώς αίτηση εγκρίσεως των αντίστοιχων τιμολογίων τους καθώς και των τιμολογίων που αφορούν τις βοηθητικές υπηρεσίες στην [CREG]. Οι ανωτέρω δημοσιεύουν ατομικώς τα εγκεκριμένα αυτά τιμολόγια για τις αντίστοιχες δραστηριότητες, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του παρόντος κεφαλαίου.

[...]

§ 4. Οι διαχειριστές υποβάλλουν προς έγκριση στην [CREG] πρόταση σχετικά με το εισόδημα και τα τιμολόγια, που καταρτίζονται βάσει του συνολικού εισοδήματος στο οποίο γίνεται αναφορά με το άρθρο 15/5bis του παρόντος νόμου.

[...]»

10 Το άρθρο 15/5 quinquies, παράγραφος 1, του νόμου αυτού προβλέπει τα ακόλουθα:

«[...] οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου και του βασιλικού διατάγματος της 8ης Ιουνίου 2007 περί της μεθόδου καθορισμού του συνολικού εισοδήματος που περιλαμβάνει το εύλογο περιθώριο κέρδους, περί της γενικής τιμολογιακής διαρθρώσεως, των βασικών αρχών στον τομέα των τιμολογίων, των διαδικασιών, της δημοσιεύσεως των τιμολογίων, των ετήσιων εκθέσεων, της λογιστικής, του ελέγχου των δαπανών, των αποκλίσεων εισοδήματος μεταξύ των διαχειριστών και με του αντικειμενικού τύπου τιμαριθμικής αναπροσαρμογής του νόμου της 12ης Απριλίου 1965 περί της μεταφοράς αερίων και άλλων εμπορευμάτων μέσω αγωγών, όπως δημοσιεύτηκε στον *Moniteur belge* της 29ης Ιουνίου 2007, εφαρμόζονται στα τιμολόγια διαμετακομίσεως φυσικού αερίου και στον διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς φυσικού αερίου που ασκεί δραστηριότητα διαμετακομίσεως, με την επιφύλαξη των ακόλουθων παρεκκλίσεων:

1° τα τιμολόγια ισχύουν για χρονικά διαστήματα που καθορίζονται συμβατικώς μεταξύ του διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς και των χρηστών του εν λόγω δικτύου·

2° προκειμένου να εξασφαλιστεί η σταθερότητα των προθεσμιακών τιμών, η ρυθμιστική περίοδος του άρθρου 15/5bis, παράγραφος 2, μπορεί να υπερβεί τα τέσσερα έτη·

3° το εύλογο περιθώριο κέρδους για τη διαμετακόμιση καθορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 4 έως 8 του προμνησθέντος βασιλικού διατάγματος της 8ης Ιουνίου 2007, εξυπακουομένου ότι:

a) η αρχική αξία των περιουσιακών στοιχείων που επενδύθηκαν στη δραστηριότητα διαμετακομίσεως στις 31 Δεκεμβρίου 2007 εγκρίνεται από την [CREG] κατόπιν προτάσεως του διαχειριστή, αφού ληφθούν υπόψη όλες οι εγκαταστάσεις μεταφοράς που βρίσκονται στο Βέλγιο και χρησιμοποιούνται για τη διαμετακόμιση·

b) το προϊόν του συντελεστή βήτα και του ασφάλιστρου κινδύνου, ως συνιστώσα του συντελεστή αποδόσεως R που αναφέρεται στο άρθρο 6 του προμνησθέντος βασιλικού διατάγματος, ορίζεται στο 7 %·

[...]».

11 Κατά το άρθρο 15/19 του νόμου για το αέριο του 2005, οι συμβάσεις που έχουν συναφθεί προ της 1ης Ιουλίου 2004, βάσει του άρθρου 3, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 91/296/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 31ης Μαΐου 1991, για τη διαμετακόμιση φυσικού αερίου μέσω των μεγάλων δικτύων (ΕΕ L 147, σ. 37) (στο εξής: ιστορικές συμβάσεις), εξακολουθούν να ισχύουν και να εφαρμόζονται συμφώνως προς τις διατάξεις της εν λόγω οδηγίας.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

12 Το 2007, η Fluxys, βάσει του άρθρου 15/5 quater του νόμου για το αέριο, υπέβαλε στην CREG προτάσεις τιμολογήσεως όσον αφορά, αφενός, τις δραστηριότητες μεταφοράς φυσικού αερίου με σκοπό τη διανομή σε άλλο κράτος μέλος (στο εξής:

διαμετακόμιση) και, αφετέρου, τις δραστηριότητες μεταφοράς φυσικού αερίου με σκοπό τη διανομή στο Βέλγιο (στο εξής: εσωτερική μεταφορά) καθώς και αποθήκευσης, αμφότερες δε οι προτάσεις αφορούσαν την περίοδο από το 2008 έως το 2011.

13 Όσον αφορά τις προτάσεις τιμολογήσεως σχετικά με τις δραστηριότητες διαμετακομίσεως, η CREG εξέδωσε δύο αποφάσεις, στις 15 Μαΐου και στις 6 Ιουνίου 2008 αντιστοίχως. Με απόφαση του cour d'appel de Bruxelles της 10ης Νοεμβρίου 2008, ανεστάλη η εκτέλεση των αποφάσεων αυτών λόγω του εκ πρώτης όψεως παράνομου χαρακτήρα τους.

14 Όσον αφορά τις προτάσεις τιμολογήσεως της Fluxys σχετικά με τις δραστηριότητες εσωτερικής μεταφοράς και αποθηκεύσεως, η CREG αρνήθηκε να τις εγκρίνει και προέβη η ίδια στον καθορισμό προσωρινών τιμολογίων, με απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2007, διατάσσοντας επιπλέον την επιχείρηση αυτή να καταθέσει νέο προϋπολογισμό που να περιλαμβάνει νέες προτάσεις τιμολογήσεως. Κατόπιν υποβολής των εν λόγω προτάσεων, η CREG εξέδωσε, στις 6 Ιουνίου 2008, νέα απόφαση με την οποία καθόρισε τα προσωρινά τιμολόγια για τις δραστηριότητες εσωτερικής μεταφοράς και αποθηκεύσεως. Με την απόφαση αυτή, η CREG επισήμανε ότι δεν ήταν σε θέση, βάσει των στοιχείων που της είχε παράσχει η Fluxys, να προσδιορίσει την κατανομή των εξόδων για τις διαφορετικές δραστηριότητες μεταφορών που ασκούσε η εταιρία αυτή και ότι, ως εκ τούτου, προέβη σε νέο υπολογισμό ανακατανέμοντας τα έξοδα μεταξύ των δραστηριοτήτων αυτών. Βάσει του υπολογισμού αυτού, η CREG αποφάσισε να καθορίσει, για τη δραστηριότητα εσωτερικής μεταφοράς, τιμολόγια κατώτερα των προτεινόμενων από την εταιρία αυτή.

15 Στις 27 Ιουνίου 2008, η Fluxys, αμφισβητώντας τη μέθοδο που εφάρμοσε η CREG για τον καθορισμό τιμολογίων εσωτερικής μεταφοράς και αποθηκεύσεως, άσκησε προσφυγή ενώπιον του cour d'appel de Bruxelles ζητώντας την αναστολή εκτελέσεως και την ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως της 6ης Ιουνίου 2008 σχετικά με τα τιμολόγια αυτά. Η Fluxys προέβαλε ότι η CREG προέβη σε εσφαλμένη ανακατανομή τμήματος των λειτουργικών εξόδων μεταφέροντάς τα από τη δραστηριότητα εσωτερικής μεταφοράς στη δραστηριότητα διαμετακομίσεως. Η εταιρία αυτή υποστήριξε, μεταξύ

άλλων, ότι η CREG παρέβη τον νόμο για το αέριο, ο οποίος θεσπίζει χωριστούς κανόνες υπολογισμού των τιμολογίων για τις δραστηριότητες διαμετακομίσεως, αφενός, και τις δραστηριότητες εσωτερικής μεταφοράς και αποθηκεύσεως, αφετέρου, στο μέτρο που εφάρμοσε τους ίδιους κανόνες επί του συνόλου των δραστηριοτήτων αυτών.

16 Στη διαφορά της κύριας δίκης, η CREG επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι η κανονιστική ρύθμιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ειδικότερα δε η οδηγία 2003/55, απαγορεύει εθνική κανονιστική ρύθμιση, όπως η ισχύουσα στο βελγικό δίκαιο, η οποία καθορίζει χωριστή μέθοδο τιμολογήσεως ανάλογα με τα διαφορετικά είδη μεταφοράς φυσικού αερίου.

17 Με την αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, το cour d'appel de Bruxelles υπογραμμίζει ότι η επίλυση της διαφοράς συναρτάται με την εξέταση της βελγικής νομοθεσίας, ιδιαιτέρως με το άρθρο 15/5 quinquies του νόμου για το αέριο, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο για το αέριο του 2009, από τον οποίο προκύπτει ότι η μέθοδος καθορισμού των τιμολογίων διαμετακομίσεως είναι διαφορετική από εκείνη που εφαρμόζεται για τον καθορισμό των τιμολογίων ως προς τις λοιπές δραστηριότητες μεταφοράς φυσικού αερίου. Σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτή, για τον καθορισμό των τιμολογίων διαμετακομίσεως, τα έξοδα που συνδέονται με την εκμετάλλευση του δικτύου για το σύνολο των δραστηριοτήτων του διαχειριστή δεν μπορούν να λαμβάνονται υπόψη. Δεδομένων των εκτιμήσεων αυτών, το αιτούν δικαστήριο ανέστειλε την εκτέλεση της αποφάσεως που εξέδωσε η CREG στις 6 Ιουνίου 2008.

18 Υπό τις συνθήκες αυτές, το cour d'appel de Bruxelles αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο ερώτημα:

«Απαγορεύουν τα άρθρα 1, 2 και 18 της οδηγίας [2003/55/ΕΚ] και το άρθρο 3 του κανονισμού [1775/2005/ΕΚ] εθνική νομοθεσία η οποία θεσπίζει ειδικό τιμολογιακό καθεστώς για τη δραστηριότητα της διαμετακομίσεως, το οποίο παρεκκλίνει από τους κανόνες που διέπουν τη δραστηριότητα της μεταφοράς, στο μέτρο που εισάγει, στο πλαίσιο της δραστηριότητας μεταφοράς, διάκριση μεταξύ "εσωτερικής μεταφοράς" και "διαμετακομίσεως";»

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

19 Με επιστολή της 7ης Απριλίου 2010, που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 28 Απριλίου 2010, οι εκπρόσωποι της Fluxys ενημέρωσαν το Δικαστήριο ότι «επιτεύχθηκε συμφωνία με την CREG […] για την εφαρμογή καθεστώτος τιμολογήσεως που δεν στηρίζεται πλέον σε διάκριση μεταξύ εθνικής μεταφοράς και διαμετακομίσεως αλλά αντανακλά, βάσει της ίδιας μεθοδολογίας, το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών για κάθε δραστηριότητα και το οποίο είναι εγγενές στη δραστηριότητα αυτή». Στο έγγραφο αυτό αναφέρεται επίσης ότι, «όπως προβλέπει η συμφωνία αυτή, η Fluxys παραιτήθηκε από όλους τους λόγους που είχε προβάλει με την προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του cour d'appel de Bruxelles κατά των αποφάσεων της CREG, περιλαμβανομένων και των λόγων που αφορούν τη διάκριση μεταξύ διαμετακομίσεως και εσωτερικής μεταφοράς», με τη μοναδική εξαίρεση ενός λόγου σχετικού με τις ιστορικές συμβάσεις που τυγχάνουν εξαιρέσεως.

20 Κατόπιν παραλαβής του εγγράφου αυτού, το Δικαστήριο ζήτησε από το αιτούν δικαστήριο να του επισημάνει τις συνέπειες της παραιτήσεως αυτής όσον αφορά τη διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως.

21 Με επιστολή που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 17 Μαΐου 2010, το cour d'appel de Bruxelles γνωστοποίησε ότι εμμένει στην αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, διότι, παρά τη μερική παραίτηση της Fluxys, η απόφαση που εξέδωσε η CREG στις 6 Ιουνίου 2008 δεν ανακλήθηκε και «η Fluxys εμμένει στο αίτημα ακυρώσεως» της αποφάσεως αυτής όσον αφορά τους λόγους ακυρώσεως πλην εκείνων από τους οποίους παραιτήθηκε, που αφορούν την παράβαση των κανόνων του νόμου για το αέριο σχετικά με τη μέθοδο υπολογισμού των τιμολογίων. Επιπλέον, το cour d'appel de Bruxelles ενημέρωσε το Δικαστήριο ότι, δυνάμει του άρθρου 825 του βελγικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η εγκυρότητα της μερικής παραιτήσεως της Fluxys «εξαρτάται από την εκ μέρους του αντιδίκου αποδοχή της παραιτήσεως αυτής» και ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας της κύριας δίκης, η CREG δεν αποδέχθηκε την παραίτηση αυτή. Τέλος, το αιτούν δικαστήριο πρόσθεσε ότι «δεδομένου

ότι πρόκειται για ζήτημα που άπτεται της δημοσίας τάξεως», το δικαστήριο αυτό έχει πλήρη δικαιοδοσία, οπότε δεν υποχρεούται να αποφανθεί αποκλειστικά και μόνον επί των λόγων που επικαλέστηκαν οι διάδικοι.

22 Με επιστολή που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου την 1η Ιουνίου 2010, η Βελγική Κυβέρνηση πληροφόρησε το Δικαστήριο ότι, κατόπιν εγγράφου οχλήσεως που της απηύθυνε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ σχετικά με τον νόμο για το αέριο, ο εν λόγω νόμος τροποποιήθηκε με τον νόμο της 29ης Απριλίου 2010 περί μεταφοράς αερίων και άλλων εμπορευμάτων μέσω αγωγών όσον αφορά τα τιμολόγια διαμετακομίσεως (*Moniteur belge* της 21ης Μαΐου 2010, σ. 31397).

23 Από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο προκύπτει επίσης ότι, με απόφαση της 8ης Ιουλίου 2010, το βελγικό Cour constitutionnelle (Συνταγματικό Δικαστήριο) ακύρωσε ex tunc τον προπαρατεθέντα νόμο της 10ης Μαρτίου 2009 λόγω, μεταξύ άλλων, της αντίθεσής του προς την οδηγία 2003/55 και τον κανονισμό 1775/2005.

Επί της αιτήσεως για την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας

24 Η CREG, με έγγραφο της 17ης Νοεμβρίου 2010, ζήτησε την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, προβάλλοντας, κατ' ουσίαν, ότι «το ζήτημα της εγκυρότητας καθώς και της διαχρονικής εφαρμογής της εξαιρέσεως για τις αποκαλούμενες ιστορικές συμβάσεις που προβλέπει το άρθρο 32, παράγραφος 1, της οδηγίας [2003/55] για το φυσικό αέριο» πρέπει να εξετασθεί στο πλαίσιο κατ' αντιμωλία συζητήσεως, δεδομένου ότι η γενική εισαγγελέας στηρίχθηκε, κατά την ανάπτυξη των προτάσεών της, σε εντελώς νέα στοιχεία και εκτιμήσεις επί των οποίων η CREG δεν ήταν σε θέση να καταθέσει παρατηρήσεις.

25 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο μπορεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν προτάσεως του γενικού εισαγγελέα, ή ακόμα και κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων, να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 61 του Κανονισμού Διαδικασίας του, εφόσον κρίνει ότι δεν έχει διαφωτιστεί επαρκώς ή ότι η υπόθεση πρέπει να επιλυθεί βάσει επιχειρήματος επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2009, C-42/07, Liga Portuguesa de Futebol Profissional και Bwin International, Συλλογή 2009, σ. I-7633, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

26 Ωστόσο, ο Οργανισμός του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο Κανονισμός Διαδικασίας του δεν προβλέπουν δυνατότητα των διαδίκων να καταθέσουν παρατηρήσεις σε απάντηση στις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Liga Portuguesa de Futebol Profissional και Bwin International, σκέψη 32).

27 Το Δικαστήριο κρίνει, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, ότι, στο μέτρο που παρέλκει η απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα, η αίτηση επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας πρέπει να απορριφθεί.

Επί της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως

28 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι απόκειται αποκλειστικώς και μόνο στα εθνικά δικαστήρια, που επιλαμβάνονται της διαφοράς και φέρουν την ευθύνη της δικαστικής αποφάσεως που πρόκειται να εκδοθεί, να εκτιμούν, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε υποθέσεως, τόσο την αναγκαιότητα μιας προδικαστικής αποφάσεως για την έκδοση της δικής τους αποφάσεως όσο και τη λυσιτέλεια των ερωτημάτων που υποβάλλουν στο Δικαστήριο (βλ., μεταξύ άλλων,

απόφαση της 15ης Ιουνίου 1995, C-422/93 έως C-424/93, Zabala Erasun κ.λπ., Συλλογή 1995, σ. I-1567, σκέψη 14).

29 Εντούτοις, κάνοντας χρήση αυτής της εξουσίας εκτιμήσεως, τα εθνικά δικαστήρια επιτελούν, σε συνεργασία με το Δικαστήριο, μια λειτουργία που τους έχει ανατεθεί από κοινού προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση του δικαίου κατά την εφαρμογή και την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης. Συνεπώς, τα προβλήματα που μπορούν να ανακύψουν από την εκ μέρους του εθνικού δικαστηρίου άσκηση της εξουσίας του εκτιμήσεως και από τις σχέσεις που το εν λόγω δικαστήριο διατηρεί με το Δικαστήριο στο πλαίσιο του άρθρου 267 ΣΛΕΕ εμπίπτουν αποκλειστικώς στους κανόνες του δικαίου της Ένωσης (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Zabala Erasun κ.λπ., σκέψη 15).

30 Προς τούτο, είναι απαραίτητο το Δικαστήριο να έχει στη διάθεσή του το πραγματικό και κανονιστικό πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, καθόσον τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως χρησιμεύουν όχι μόνο για να παρέχουν τη δυνατότητα στο Δικαστήριο να δίνει λυσιτελείς απαντήσεις, αλλά και για να καθιστούν εφικτό στις κυβερνήσεις των κρατών μελών και στους λοιπούς ενδιαφερόμενους να καταθέτουν παρατηρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Στο Δικαστήριο εναπόκειται να μεριμνά για τη διασφάλιση της δυνατότητας αυτής, λαμβανομένου υπόψη ότι, βάσει της προαναφερθείσας διατάξεως, μόνον οι αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως κοινοποιούνται στους ενδιαφερομένους διαδίκους (απόφαση της 1ης Απριλίου 1982, 141/81 έως 143/81, Holdijk κ.λπ., Συλλογή 1982, σ. 1299, σκέψη 6, καθώς και διάταξη της 28ης Ιουνίου 2000, C-116/00, Laguillaumie, Συλλογή 2000, σ. I-4979, σκέψη 14).

31 Επομένως, μολονότι το Δικαστήριο πρέπει να επαφίεται ευρύτατα στην εκτίμηση του εθνικού δικαστηρίου όσον αφορά την αναγκαιότητα της υποβολής των ερωτημάτων που το εν λόγω δικαστήριο του έχει απευθύνει, εντούτοις, πρέπει να είναι σε θέση να προβαίνει σε οποιαδήποτε εκτίμηση σύμφυτη με την εκπλήρωση της δικής του

λειτουργίας, ιδίως δε προκειμένου να εξακριβώσει, εφόσον παρίσταται ανάγκη, τη δική του δικαιοδοσία, όπως άλλωστε υποχρεούται κάθε δικαστήριο (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Zabala Erasun κ.λπ., σκέψη 16).

32 Εν προκειμένω, από τις επιστολές που περιήλθαν στο Δικαστήριο μετά την υποβολή της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει, αφενός, ότι η Fluxys παραιτήθηκε από τους λόγους που είχε προβάλει ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου όσον αφορά την έλλειψη νομιμότητας της μεθόδου καθορισμού των τιμολογίων την οποία εφάρμοσε η CREG με την απόφαση που προσβλήθηκε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ζητώντας πλέον από το cour d'appel de Bruxelles την ακύρωση των προσβαλλόμενων αποφάσεων μόνο στο μέτρο που αφορούν τις ιστορικές συμβάσεις που τυγχάνουν εξαιρέσεως σύμφωνα με το άρθρο 32, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/55. Αφετέρου, μετά την έκδοση της αποφάσεως του Cour constitutionnelle της 8ης Ιουλίου 2010, η εθνική κανονιστική ρύθμιση που πρέπει να εφαρμόσει το αιτούν δικαστήριο είναι διαφορετική από εκείνη την οποία έλαβε υπόψη του το δικαστήριο αυτό στο πλαίσιο της υποβολής της αιτήσεώς του για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.

33 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Δικαστήριο οδηγείται στη διαπίστωση, αφενός, ότι το εθνικό νομικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η διαφορά της κύριας δίκης δεν είναι εκείνο που περιγράφει το cour d'appel de Bruxelles με την αίτησή του για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, παρά το γεγονός ότι, κατά το δικαστήριο αυτό, οι εθνικοί κανόνες που επανέρχονται σε ισχύ κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως του Cour constitutionnelle θέτουν ακριβώς το ίδιο ζήτημα συμβατότητας προς το δίκαιο της Ένωσης με αυτό που ανέκυψε από την εφαρμογή των κανόνων που ακύρωσε η απόφαση του συνταγματικού δικαστηρίου, και, αφετέρου, ότι η προσφεύγουσα της κύριας δίκης δεν επικαλείται πλέον παράβαση του άρθρου 15/5 quinquies του νόμου για το αέριο εκ μέρους της CREG.

34 Κατά συνέπεια, λαμβανομένης υπόψη της εξελίξεως της διαφοράς ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, τόσο από δικονομικής απόψεως όσο και από απόψεως εφαρμοστέου δικαίου, το Δικαστήριο δεν είναι πλέον σε θέση να αποφανθεί επί του υποβληθέντος ερωτήματος.

Επί των δικαστικών εξόδων

35 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

Παρέλκει η απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα που υποβλήθηκε στην υπόθεση C-241/09.

(υπογραφές)